

Андрій БАШЛІЙ

здобувач вищої освіти 2 курсу ІТФ

Науковий керівник:

канд.техн.наук, доцент Микола СУПРОВИЧ

Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»

м. Кам'янець-Подільський

ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ПРАЦІ З ОГЛЯДУ НА ВОЄННИЙ СТАН

З початку широкомасштабної агресивної війни, розгорнутою російською федерацією, порушено конституційні права працівників на охорону їх життя і здоров'я у процесі трудової діяльності, на належні, безпечні та здорові умови праці, які постраждали внаслідок бойових дій на виробництві.

За даними Фонду соціального страхування України, за період із 24.02.2022 до 30.09.2022 на підприємствах України зафіксовано 592 працівники, які постраждали внаслідок бойових дій, з них 179 загинули [1].

Для уникнення чи мінімізації наслідків небезпек під час воєнного стану та забезпечення конституційних прав працівників законодавство зобов'язує роботодавця забезпечувати виконання необхідних профілактичних заходів відповідно до обставин, що змінюються.

Основними заходами щодо запобігання нещасним випадкам, що сталися внаслідок ведення бойових дій під час виконання працівниками трудових (посадових) обов'язків, є [2]:

- проведення інструктажів для працівників щодо заходів безпеки під час повітряної тривоги;
- забезпечення дієвого контролю за неухильним виконанням працівниками заходів, передбачених у разі отримання сигналу «Повітряна тривога»;
- проведення навчання щодо надання першої домедичної допомоги потерпілим внаслідок ведення бойових дій.

Водночас з метою необхідності правового врегулювання та удосконалення процедури розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві на період дії в Україні режиму воєнного (надзвичайного) стану Держпраці розроблено положення «Про внесення змін до Порядку розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві», затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 20 січня 2023 року №59. Постанова, серед іншого, має на меті забезпечення своєчасного та якісного проведення розслідування нещасних випадків, спричинених військовою агресією російської федерації проти України.

Важливе значення мають напрацювання Держпраці щодо розробки рекомендацій для роботодавців з метою створення безпечних умов праці. Зокрема розроблено наступні документи:

- методичні рекомендації щодо запобігання нещасним випадкам у будівельній галузі;
- методичні рекомендації щодо безпечного виконання робіт у замкнутому просторі;
- методичні рекомендації щодо безпечної експлуатації кисневих балонів та систем трубопроводів з киснем;
- рекомендації «Безпека та здоров'я у фермерському господарстві»;
- рекомендації роботодавцям та працівникам про дії, у разі виявлення підозрілих предметів або під час обстрілів;
- рекомендації для роботодавців, працівники яких під час виконання своїх обов'язків пересуваються територією, на якій можуть бути вибухонебезпечні предмети (міни, боєприпаси тощо);
- рекомендації для роботодавців щодо організації виконання робіт підвищеної небезпеки під час воєнних (бойових) дій;
- рекомендації для роботодавців щодо безпеки та здоров'я на роботі працівників під час експлуатації вантажопідіймального устаткування в умовах воєнних (бойових) дій;
- рекомендації для роботодавців щодо безпеки та здоров'я на роботі працівників сільського господарства в умовах воєнних (бойових) дій;
- рекомендації для роботодавців щодо забезпечення належних та безпечних умов праці на робочих місцях суб'єктів господарювання, органів державної влади та органів місцевого самоврядування, які функціонують та надають соціальні послуги в умовах воєнних (бойових) дій.

Важливо відмітити, що з початку широкомасштабної агресії Держпраці докорінно змінила підходи до реалізації своїх повноважень. Головним вектором діяльності визначено консультування та надання допомоги в організації процесу виробництва з метою збереження та зміцнення економіки України, враховуючи припинення проведення планових та позапланових заходів державного нагляду (контролю) на період воєнного стану, згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 13.03.2022 № 303 «Про припинення заходів державного нагляду (контролю) і державного ринкового нагляду в умовах воєнного стану» [2].

Крім цього, Держпраці займає активну позицію щодо відстеження положень законодавства, які потребують удосконалення. Було впроваджено інноваційні рішення щодо дерегуляції та цифровізації процесів господарської діяльності у системі управління охороною праці. Для цього за ініціативи Держпраці розроблено наказ Мінекономіки «Про затвердження Порядку впровадження електронного документообігу в системі управління охороною праці». Наказ передбачає можливість організації роботи в системі управління охороною праці, зокрема створення, відправлення, передавання, одержання, зберігання, оброблення, використання та знищення різних видів документів, які сьогодні регламентовано численними нормативно-правовими актами з охорони праці, шляхом впровадження електронного документообігу, що сприятиме зниженню навантаження на суб'єктів господарювання. В умовах війни особливого значення

для роботодавців набувають нові інструменти, що дають можливість, зокрема, віддалено ухвалювати необхідні рішення з урахуванням тих викликів, які перед бізнесом ставить російська агресія та пов'язані з нею обмеження.

Список використаних джерел

1. Безпека і здоров'я на роботі у воєнний та післявоєнний час. Досвід України в умовах російської агресії: URL: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---europe/---ro-geneva/--sro-budapest/documents/genericdocument/wcms_856143.pdf (дата звернення 18.10.2023 року).
2. Як подбати про безпечну працю під час воєнного стану: URL: <https://oppb.com.ua/articles/yak-podbaty-pro-bezpechnu-pratsyu-pid-chas-voyennogo-stanu> (дата звернення 18.10.2023 року).

Валентин БЕЛІНСЬКИЙ

здобувач вищої освіти 1 курсу ОС «Бакалавр»
спеціальність 201«Агрономія»

Науковий керівник:

канд. фіз-мат. наук, доцент Наталія МАРЧУК

Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»
м. Кам'янець-Подільський

ВПЛИВ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА КОНКУРЕНТНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ПІДПРИЄМСТВ

На еволюцію економічних процесів впливають велика кількість чинників: стрімка зміна технологій; трансформація ринків та галузей з формуванням екосистем на основі цифрових платформ, через що втрачають значення традиційні бар'єри входу на ринок, межі набувають рухливості і постійно змінюються; надмірність фінансового капіталу; зміна мотивації працівників та ринку праці; зміна характеру конкуренції в бік моделі конкуренції та партнерства при пошуку та створенні нових ринкових ніш/ринків; нові моделі поведінки споживачів, які перестають бути пасивними учасниками процесу отримання товару/послуги.

Цифровізація бізнесу допомагає вивести компанію на новий рівень, підвищити лояльність клієнтів до бренду та впроваджувати нові інструменти швидко та ефективно. Знижуються витрати на маркетинг, покращується конверс. За оцінками експертів, цифровізація дозволить оптимізувати виробничі та логістичні операції, підвищити ефективність ринку праці, продуктивність обладнання, ефективність НДДКР, знизити витрати ресурсів та виробничих витрат. Цифровізація стає важливим чинником конкурентоспроможності.

Переваги розвитку цифрового бізнесу полягають у вирішенні різноманітних соціально-економічних та технологічних завдань, які включають: залучення інвестицій у підприємницьку сферу; появу нових продуктів та нових ринків; скорочення витрат на ведення підприємницької діяльності; посилення